

«АККРЕДИТТЕУ ЖӘНЕ РЕЙТИНГТІҢ
ТӘУЕЛСІЗ АГЕНТТІГІ» КЕМ

НУ «НЕЗАВИСИМОЕ АГЕНТСТВО
АККРЕДИТАЦИИ И РЕЙТИНГА»

INDEPENDENT AGENCY FOR
ACCREDITATION AND RATING

Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарын
институционалдық аккредиттеу

СТАНДАРТТАРЫ

АККРЕДИТТЕУ ЖӘНЕ РЕЙТИНГТИҢ ТӘУЕЛСІЗ АГЕНТТІГІ

АККРЕДИТТЕУ ЖӘНЕ РЕЙТИНГТИҢ
ТӘУЕЛСІЗ АГЕНТТІГІ

НЕЗАВИСИМОЕ АГЕНТСТВО
АККРЕДИТАЦИИ И РЕЙТИНГА

INDEPENDENT AGENCY FOR
ACCREDITATION AND RATING

Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарын
институционалдық аккредиттеу

СТАНДАРТТАРЫ

Астана 2018

ӘОЖ 006
КБЖ 30ц
77 Б

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігінің Техникалық және кәсіптік білім беру жөніндегі сараптамалық кеңесі ұсынған

77 Б Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарын институционалдық аккредиттеу стандарттары: Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарын институционалдық аккредиттеу стандарттары/
Құрастырушы: Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігі, 2018. – 25 б.

ISBN 978-601-7778-11-8

Осы стандарттар техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарын олардың мәртебесіне, ұйымдық - құқықтық нысанына, ведомстволық бағыныстылығы мен меншік нысанына қарамастан институционалдық аккредиттеу рәсімін дайындауға және жүргізуге қойылатын талаптарды айқындайды.

ӘОЖ 006
КБЖ 30ц

© Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігі

ISBN 978-601-7778-11-8

АЛҒЫСӨЗ

1 «Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігі» коммерциялық емес мекемесі **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.**

2 «Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігі» ҒБ директорының 2012 жылғы «14» наурыздағы № 06 - нқ (2018 жылғы 28 қыркүйектегі № 82-18 / 1-ОД бұйрығымен өзгертулер мен толықтырулармен енгізілген) **БЕКІТІЛДІ ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ**

3 Осы стандартта Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-ІІІ «Білім туралы» Заңының нормалары іске асырылған.

4 ТӨЛНҰСҚА ҰСТАУШЫ Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігі: 010000, Астана қ., Б. Момышұлы, 2, КЖ-4Г.

5 ҮШІНШІ БАСЫЛЫМ

Осы стандарттарды «Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігі» коммерциялық емес мекемесінің рұқсатынсыз толық немесе ішінара қайта шығаруға, көбейтуге және таратуға болмайды

Мазмұны

1 Қолданылу аясы	4
2 Нормативтік сілтемелер	4
3. Терминдер мен анықтамалар	5
4 Белгілер мен қысқартулар.....	8
5 Институционалдық аккредиттеуді жүргізу рәсімі	8
6 Кейінгі рәсімдер	11
7. «Пайымы, миссия және стратегиясы» стандарты.....	12
8. «Басшылық және менеджмент» стандарты	13
9. «Білім беру бағдарламалары» стандарты	15
10 «Педагогикалық ұжым және оқытудың тиімділігі» стандарты	16
11. «Білім алушылар» стандарты.....	18
12 «Қаржы» стандарты	19
13 «Ресурстар: материалдық-техникалық және ақпараттық» стандарты.....	20
14 Өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі.....	22
Библиография	23

ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫН ИНСТИТУЦИОНАЛДЫҚ АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ

1 Қолданылу аясы

1.1. Осы стандарттар техникалық және кәсіптік білім беру (бұдан әрі – ТжКБ) ұйымдарын институционалдық аккредиттеуді ұйымдастыруға және жүргізуге қойылатын талаптарды айқындайды.

1.2. Осы стандарттар ТжКБ ұйымдарын олардың мәртебесіне, ұйымдық-құқықтық нысанына, ведомстволық бағыныстылығы мен меншік нысанына қарамастан институционалдық аккредиттеу рәсімін жүргізу кезінде қолданылады.

1.3. Осы стандарттарды ТжКБ ұйымы өз қызметін ішкі бағалау және тиісті ішкі нормативтік құжаттаманы әзірлеу үшін де пайдалана алады.

2 Нормативтік сілтемелер

Осы стандартта келесі нормативтік құжаттарға сілтемелер пайдаланылды:

2.1 Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 маусымдағы № 319-III «Білім туралы» Заңы.

2.2 Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 9 қарашадағы № 603 «Техникалық реттеу туралы» Заңы.

2.3 Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 5 шілдедегі № 61-IV «Сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы» Заңы.

2.4 Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 15 ақпандағы № 636 «Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспары» Жарлығы.

2.5 Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 24 шілдедегі № 460 «Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016 - 2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы» қаулысы.

2.6 Қазақстан Республикасының Президенті Н.Назарбаевтың 2017 жылғы 31 қаңтардағы «Қазақстанның Үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты Қазақстан халқына Жолдауы.

2.7 Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 «Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы.

2.8 Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 «Білім берудің барлық деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» бұйрығы.

2.9 Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 1 қарашадағы № 629 «Аккредиттеу органдарын, оның ішінде шетелдік аккредиттеу органдарын тану және танылған аккредиттеу органдарының, аккредиттелген білім беру ұйымдарының және білім беру бағдарламаларының тізілімін қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы.

3. Терминдер мен анықтамалар

Осы Стандартта 2-тармақта көрсетілген нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес терминдер мен анықтамалар қолданылады.

Оларға қосымша осы стандарттарда тиісті анықтамалары бар мынадай терминдер пайдаланылады:

3.1. Білім беру ұйымдарын аккредиттеу: аккредиттеу органының олардың сапасы туралы объективті ақпарат беру және оны арттырудың тиімді тетіктерінің болуын растау мақсатында білім беру қызметтерінің белгіленген аккредиттеу стандарттарына сәйкестігін тану рәсімі.

3.2. Талдау: бұл білім алушылардың оқу нәтижелері мен бағдарламаның білім беру мақсаттарының жетістіктерін бағалау үшін деректерді анықтау, жинау және дайындау процесі. Тиімді талдау сәйкесінше өлшенетін мақсаттарға немесе нәтижелерге сәйкес келетін тікелей, жанама, сандық және сапалық параметрлерді қолданады.

3.3. Негізгі құзыреттілік: өзін-өзі және өз қызметін басқару қабілеті, өзін-өзі ынталандыру және өзін-өзі ұйымдастыруға бейімділік.

3.4. Қашықтықтан білім беру технологиялары: білім алушы мен педагог қызметкердің жанама (қашықтықта) немесе толық емес жанама өзара іс-қимылы кезінде ақпараттық және телекоммуникациялық құралдарды қолдана отырып жүзеге асырылатын оқыту технологиялары.

3.5. Білімі: жеке және кәсіби қызметте қолданылатын ақпарат, нормалар.

3.6. Институционалдық аккредиттеу: мәлімделген мәртебеге сәйкес білім беру бағдарламаларын сапалы ұсыну бойынша білім беру ұйымының қызметін бағалау.

3.7. Аккредиттеуге кандидат: аккредиттеу органымен институционалдық аккредиттеуді өткізу туралы шарт жасасқан ТЖКБ ұйымы.

3.8. Біліктілігі:

3.8.1. **Біліктілігі:** алған кәсібі, мамандығы бойынша белгілі бір қызмет түрін құзыретті орындауға білім, дайындық деңгейі.

3.8.2 **Біліктілігі:** Еңбек қызметін жүзеге асыруға құқық беретін еңбек нарығы және одан әрі білім беру мен оқыту үшін игерілген құзыреттердің құндылығын ресми тану.

3.8.3 **Біліктілігі:** алған мамандығы бойынша белгілі бір қызмет түрін құзыретті орындауға дайындық деңгейі.

3.9 Құзыреттер:

3.9.1. **Құзыреттер:** Оқу процесінде алған білім, білік және дағдылардың динамикалық үйлесімі.

3.9.2.**Құзыреттілік:** қызметкердің кәсіби қызметте білім, білік және дағдыларды қолдану қабілеті.

3.9.3.**Құзыреттілік:** маманның білім, білік, дағды, кәсіби тәжірибе бірлігі негізінде әрекет етуге және кәсіби міндеттердің белгілі бір жиынтығын шешуге қабілеттілігі.

3.10. **Бағалау критерийлері** – мұғалімдер мен білім алушыларға оқу мақсатына қол жеткізілгенін мойындауға мүмкіндік беретін және білім алушылардың жетістіктерін бағалау бойынша шешім қабылдауға негіз болатын тұжырымдар.

3.11. **Дағдылар:** қызмет нормаларының талаптарына сәйкес келетін қызметкердің бақыланбайтын әрекеттері.

3.12. **Ұлттық біліктілік шеңбері:** еңбек нарығында танылған біліктілік деңгейлерінің құрылымдық сипаттамасы.

3.13. **Оқытудан күтілетін нәтижелер:** оқу процесі аяқталғаннан кейін білім алушының нені білетінін, түсінетінін, көрсететінін білдіретін құзыреттер жиынтығы.

3.14. Білім беру бағдарламасы:

3.14.1. **Білім беру бағдарламасы:** тиісті біліктілігі бар мамандарды даярлаудың кәсіби деңгейін арттыруға бағытталған және бітірушілерді даярлау нәтижелеріне қойылатын талаптарды, оқу жоспарын, курстардың, пәндердің, оқу модульдерінің жұмыс (оқу) бағдарламаларын және басқа да материалдарды, сондай-ақ практика бағдарламаларын, күнтізбелік оқу кестесін және тиісті білім беру технологиясын іске асыруды қамтамасыз ететін әдістемелік материалдарды қамтиды.

3.14.2 **Білім беру бағдарламасы:** оқытудың мақсатын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемшарттарын қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені.

3.15. **Бағдарламаның білім беру мақсаттары:** техникалық және кәсіптік білімі бар мамандарды даярлаудың осы бағыты, деңгейі мен бейіні бойынша білім беру бағдарламасын іске асырудың күтілетін нәтижелерінің жиынтығы.

3.16. **Бағалау:** бұл талдау барысында жиналған мәліметтер мен дәлелдерді түсіндіру. Бағалау білім алушылардың бағдарламаның оқу нәтижелері мен білім беру мақсаттарына қол жеткізу дәрежесін айқындайды және бағдарламаны жетілдіруге қатысты шешімдер мен іс-әрекеттерге әкеледі.

3.17. **Сыртқы сараптау комиссиясының ТжКБ ұйымына баруы**

- Бұл аккредиттеу процесінің жалпы қабылданған бөлігі болып табылатын сыртқы бағалау компоненті. Сыртқы сарапшы аудиторлар ТжКБ ұйымына өзін-өзі бағалау материалдарын тексеру, педагогикалық ұжыммен, білім алушылармен, қызметкерлермен әңгімелесу жүргізу және көрсетілетін қызметтердің сапасы мен тиімділігін бағалау, сондай-ақ оларды жетілдіру бойынша ұсынымдар ұсыну үшін барады. Келудің нәтижесі ТжКБ ұйымының аудиті бойынша есеп болып табылады.

3.18. **Өзін-өзі бағалау рәсімі:** институционалдық аккредиттеудің стандарттары мен критерийлері негізінде білім беру ұйымы жүргізетін ішкі бағалау процесі, оның нәтижелері бойынша өзін-өзі бағалау туралы есеп жасалады.

3.19. **Кәсіби құзыреттілік:** маманның кәсіби қызметті тиімді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін білім, білік және дағды, сондай-ақ жеке қасиеттер негізінде кәсіби міндеттер жиынтығын шешу қабілеті.

3.20 **Кәсіби білім:** біліктілік сипаттамалары мен талаптарына сәйкес кәсіби білімді, біліктер мен дағдыларды игеруге бағытталған маман ретінде тұлғаның қалыптасуы, өсуі мен дамуының ұйымдастырылған процесі.

3.21. **Кәсіби стандарт:** кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік деңгейі мен құзыреттілігіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт.

3.22. **Білік:** қызмет нормаларының талаптарына сәйкес қызметкер бақылайтын әрекеттер.

3.23. **Біліктілік деңгейі:**

3.23.1 **Біліктілік деңгейі:** бұл техникалық және кәсіптік білімнің білім беретін оқу бағдарламаларының бір сатысы шеңберіндегі кәсіби шеберлік, ол тарифтеу және аттестаттау жүйесінің тиісті құжаттарымен (тарифтік разряд, сынып, санат) реттеледі және орындалатын тапсырмалар мен міндеттердің күрделілігі мен көлемімен анықталады.

3.23.2 **Біліктілік деңгейі:** Күрделілік, стандартты емес еңбек әрекеттері, жауапкершілік және дербестік параметрлері бойынша сараланатын қызметкерлердің біліміне, іскерлігіне және кең құзыреттілігіне қойылатын жалпыланған талаптар.

4 Белгілер мен қысқартулар

Осы стандарттарда 2-тармақта көрсетілген нормативтік құжаттарға сәйкес қысқартулар пайдаланылады.

Бұдан басқа, осы стандарттарда мынадай белгілер мен қысқартулар қолданылды:

ҚР–Қазақстан Республикасы;

ҚР БҒМ –Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі;

МЖМБС –мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары;

БҰ-білім беру ұйымы;

ТЖКБ –техникалық және кәсіптік білім беру;

АРТА –Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз Агенттігі;

АК –Аккредитациялық Кеңес;

ББ – білім беру бағдарламасы;

АКТ – Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар;

СМЖ –сапа менеджменті жүйесі.

ССК –сыртқы сараптау комиссиясы

5 Институционалдық аккредиттеуді жүргізу рәсімі

5.1 ТЖКБ ұйымының құқық белгілейтін және рұқсат беру құжаттарының көшірмелерін қоса бере отырып, институционалдық аккредиттеуді жүргізуге АРТ-қа өтінім беруі.

5.2 АРТА- ның БҰ өтінімін қарауы.

5.3 АРТА- ның институционалдық аккредиттеу рәсімін бастау туралы шешім қабылдауы. АРТА және БҰ арасында институционалдық аккредиттеу жүргізу туралы шарт жасасуы.

5.4 Білім беру ұйымының басшылығы және АРТА институционалдық аккредиттеуді жүргізу теориясы, әдістемесі және технологиясы мәселелері бойынша арнайы семинарларда білім беру ұйымының ішкі сарапшыларына институционалдық аккредиттеу критерийлері мен рәсімдерін түсіндіру үшін оқытуды ұйымдастырады.

5.5 БҰ-ның АРТА -да белгіленген талаптарға сәйкес өзін-өзі бағалау өткізуі және өзін-өзі бағалау туралы есепті (қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде) әр тіл үшін қағаз тасығышта электронды нұсқада және 1 данада АРТА-не жіберуі.

5.6 БҰ өзін-өзі бағалау туралы есебін талдау негізінде АРТА келесі шешімдерді қабылдауға құқылы:

- өзін-өзі бағалау бойынша есеп материалдарын пысықтау қажеттілігі туралы ұсынымдар әзірлеу;

- сыртқы сараптамалық бағалау жүргізу;

- өзін-өзі бағалау жөніндегі есептің осы стандарттардың критерийлеріне сәйкес келмеуіне байланысты институционалдық аккредиттеу рәсімін жүргізудің мүмкін еместігіне байланысты аккредиттеу мерзімін ауыстыру.

5.7 Аккредиттеуді жалғастырған жағдайда АРТА сыртқы сараптау комиссиясын (бұдан әрі – ССК) құрады, оны БҰ бағалауды жүргізу үшін АРТА директоры бекітеді. Сыртқы тексеру көлеміне қарай комиссияның сандық құрамы қалыптастырылады. Оның құрамына академиялық қоғамдастықтың, Қазақстанның мүдделі тараптарының өкілдері, жұмыс берушілерді, білім алушыларды қоса алғанда, шетелдік / шетелдік сарапшылар кіреді.

5.8 Аккредиттеуді жалғастырған жағдайда АРТА білім беру ұйымымен институционалдық аккредиттеуді жүргізу мерзімдері мен ССК сапарының Бағдарламасын келіседі.

5.9 Комиссия сапарының ұзақтығы әдетте 3-5 күнді құрайды. Сапар барысында білім беру ұйымы қызмет көрсету туралы Шартқа сәйкес ССК жұмысы үшін жағдай жасайды:

- комиссия мүшелерінің әрқайсысы үшін өзін-өзі бағалау туралы есептің электрондық және қағаз нұсқасын ұсынады;

- АРТА өкілінің келісімі және ССК мүшелерінің саны бойынша қажетті ұйымдастыру техникасын ұсынады;

- ССК сапарының Бағдарламасына сәйкес ССК инфрақұрылымы мен ресурстарын тексеруді, кездесулерді, сауалнамаларды, сұхбаттарды және басқа да жұмыс түрлерін ұйымдастырады;

- сұратылған ақпаратты ұсынады;

- ССК жұмысының фото және бейнетүсірілімін ұйымдастырады;

- сапар соңында жоспарланған іс-шаралардың өткізілуін растайтын ССК жұмысы туралы бейнеролик дайындайды;

- БҰ қызметі туралы ақпаратты қамтитын презентацияны ұсынады.

5.10 Сапар аяқталғаннан кейін сыртқы сараптау комиссиясы БҰ бағалау жөніндегі есепті және ССК сапарының барысы туралы презентацияны дайындайды. Білім беру ұйымы Аккредитациялық Кеңестің отырысы үшін білім беру ұйымының қысқаша сипаттамасы мен ССК сапарының барысы туралы ақпаратты қамтитын бейнеролик дайындайды.

5.11 Есепте ССК сапарының сипаттамасы, АРТА стандарттарының критерийлері бөлінісінде БҰ қызметінің сәйкестігін қысқаша бағалау, қызметті жақсарту және сапаны қамтамасыз ету бойынша БҰ ұсынымдары, Аккредитациялық Кеңеске ұсынымдар қамтылған. Аккредитациялық кеңестің ұсыныстарында БҰ мәртебесі (аккредитациялау/ аккредиттемеу) туралы ұсыным және аккредитациялаудың ұсынылатын мерзімі қамтылады.

5.12 Ұсыныстарды қоса алғанда, ССК есебін ССК мүшелері алқалы түрде әзірлейді.

5.13 Институционалдық аккредиттеу туралы шешім қабылдау үшін негіз сыртқы сараптау комиссиясының БҰ бағалау бойынша есебі және білім беру ұйымының қызметін өзін-өзі бағалау туралы есебі болып табылады.

5.14 Сыртқы сараптау комиссиясының төрағасы сыртқы сараптау комиссиясы сапарының қорытындылары бойынша Аккредитациялық Кеңестің алдында сөз сөйлейді. Объективті себеп болған жағдайда АРТА директоры Аккредитациялық Кеңестің отырысына баяндамамен қатысу үшін сыртқы сараптау комиссиясының мүшесін тағайындайды. Сыртқы сараптау комиссиясының төрағасын ауыстыру АРТА директорының бұйрығымен ресімделеді.

5.15 АРТА Аккредитациялық Кеңестің айрықша құзыретіне білім беру ұйымын аккредиттеу немесе аккредиттеуден бас тарту туралы шешімдер қабылдау жатады. Аккредитациялық Кеңестің құрамы оның қызметі туралы Ережеге сәйкес айқындалады. Отырыс кворум болған жағдайда өткізіледі. Аккредитациялық Кеңес сыртқы сараптау комиссиясының ұсынымына сәйкес келмейтін негізделген шешім қабылдауға құқылы.

Аккредитациялық Кеңес шешім қабылдайды:

- аккредиттеу:
- 1 жыл - жалпы критерийлер сақталған кезде, бірақ кейбір кемшіліктер мен жақсарту мүмкіндіктері болған кезде;
- 3 жыл - тұтастай алғанда оң нәтижелермен, бірақ жекелеген кемшіліктер мен жақсарту мүмкіндіктері болған кезде;
- 5 жыл - жалпы оң нәтижелер кезінде.
- аккредиттемеу.

5 жыл мерзімге аккредиттеу мерзімі өткеннен кейін және аккредиттеуден кейінгі мониторинг сәтті өткен жағдайда білім беру ұйымы қайта аккредиттеуден (қайта аккредиттеуден) өтуге өтінім беруге құқылы. Қайта аккредиттеу жүргізілген жағдайда және оң нәтижелер кезінде білім беру ұйымының **7 жыл** мерзімге үміткер болуға құқығы бар

5.16 Аккредитациялық Кеңес оң шешім қабылдаған кезде АРТА білім беру ұйымына АРТА директоры қол қойған шешім нәтижелері бар ресми хат пен ТЖКБ ұйымын институционалдық аккредиттеу туралы куәлікті жібереді. Бұдан әрі БҰ аккредиттеу туралы шешім аккредиттелген білім беру ұйымдарының тізіліміне (2-тізілім) енгізу үшін ҚР БҒМ-ге жіберіледі және АРТА веб-сайтында орналастырылады. Сондай-ақ веб-сайтта сыртқы сараптау комиссиясының есебі орналастырылады.

Аккредиттеу туралы куәлікті алғаннан кейін білім беру ұйымы өз сайтында өзін-өзі бағалау жөніндегі есепті орналастырады.

5.17 Аккредитациялық Кеңес теріс шешім қабылдаған кезде АРТА білім беру ұйымына шығарылған шешімі бар хат жібереді.

5.18 Білім беру ұйымы Қызмет көрсету туралы шартқа және апелляциялар мен шағымдарды қарау жөніндегі комиссия туралы Ережеге сәйкес белгіленген тәртіппен Аккредитациялық Кеңестің шешіміне апелляцияны АРТА -не жібере алады. Сыртқы сараптау комиссиясының және Агенттік өкілдерінің құзыреттілігіне күмән туындаған немесе сыртқы сараптау комиссиясының мүшелері жіберген өрескел бұзушылық болған жағдайда, білім беру ұйымы шағымды АРТА -не жібере алады.

6 Кейінгі рәсімдер

6.1 АРТА Аккредитациялық Кеңес оң шешім қабылдаған жағдайда, білім беру ұйымы АРТА – ға сыртқы сараптау комиссиясының ұсынымдары шеңберінде сапаны жақсарту және жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарын (бұдан әрі – Жоспар) ұсынады, оған бірінші басшы қол қояды және мөрмен расталады, сондай-ақ АРТА -мен Қызметтер көрсету туралы шарт жасасады. Шарт пен Жоспар аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізу үшін негіз болып табылады.

6.2 Білім беру ұйымдарының/білім беру бағдарламаларының аккредиттеуден кейінгі мониторингі рәсімі жөніндегі Ережеге сәйкес аккредиттелген білім беру ұйымдары Жоспарға сәйкес аралық есептерді дайындауы тиіс. Аралық есептер аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізудің болжамды күніне дейін АРТА-ға жіберіледі.

6.3 БҰҰ ББ аккредиттеуден кейінгі мониторингі білім беру ұйымдарын және (немесе) білім беру бағдарламаларын аккредиттеуден кейінгі мониторингтеу рәсімі жөніндегі ережеге сәйкес жүргізіледі.

6.4 ББ-ға қатысты АРТА алға қойған жоспары мен талаптары орындалмаған, сондай-ақ білім беру ұйымында өткізілетін өзгерістер туралы хабардар ету болмаған жағдайда Аккредитациялық Кеңес мынадай шешімдер қабылдауға құқылы:

- ТЖКБ ұйымдарын институционалдық аккредиттеудің қолданылуын уақытша тоқтата тұру;

- 2 тізілімін тізімінен алып тастау арқылы БҰ аккредиттеуді кері қайтарып алу, бұл бұрын қол жеткізілген барлық аккредиттеу нәтижелерінің күшін жоюға әкелуі мүмкін.

6.5 Білім беру ұйымы АРТА -мен Қызметтер көрсету туралы шартқа қол қоймаудан көрінген аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізуден бас тартқан жағдайда, АРТА Аккредитациялық Кеңес 6.4-т.сәйкес аккредиттеу мәртебесінің қолданылуын тоқтату және кері қайтарып алу туралы шешім қабылдауға құқылы

6.6 Аккредиттеуді мерзімінен бұрын тоқтатқан және кері қайтарып алған жағдайда, білім беру ұйымы БҰ аккредиттеуді кері қайтарып алу туралы шешім қабылданған сәттен бастап бір жыл ішінде АРТА -ға аккредиттеуге өтінім беруге құқығы жоқ.

7. «Пайымы, миссия және стратегиясы» стандарты

7.1 Жалпы ереже

7.1.1 ТжКБ ұйымының қызметі оның миссиясымен айқындалады.

7.1.2. ТжКБ ұйымының қызметі білім беру саласындағы ҚР заңнамасына, оның ішінде ҚР МЖМБС-ға толық көлемде сәйкес келуі тиіс.

7.1.3. Осы стандартты бағалау мыналардың негізінде жүргізіледі:

7.1.3.1. қолданыстағы миссиялар мен стратегияларды, жоспарларды және олардың іске асырылуын мониторингтеу жүйесін талдау;

7.1.3.2. миссия мен стратегияны қалыптастыру және қайта қарау тетігін талдау;

7.1.3.3 миссиясы мен стратегиясы туралы ақпаратты таратудың ақпараттық ресурстары мен процестерін талдау;

7.1.3.4. миссия мен стратегияны іске асыруға бағытталған ресурстық қамтамасыз ету тетігін және ұйымдық құрылымды талдау;

7.1.3.5. миссия мен стратегияның бастапқы параметрлерін анықтау үшін ішкі және сыртқы ортаны және еңбек нарығын талдау;

7.1.3.6. ТжКБ ұйымдарының қаржылық, ақпараттық ресурстарын, материалдық-техникалық базасын зерттеу;

7.1.3.7. фокус-топтар, бақылау, сұхбаттасу, педагогикалық ұжымға, қызметкерлерге, білім беру ұйымының білім алушыларына, жұмыс берушілерге және басқа да мүдделі тұлғаларға сауалнама жүргізу

7.2. Бағалау критерийлері

7.2.1 ТжКБ ұйымы білім беру ұйымының нақты ұстанымдарын талдау негізінде нақты мақсаттарды, міндеттерді, іс-қимыл жоспарын, көрсеткіштерді қамтитын миссияны, пайымдауды және стратегиялық жоспарлауды әзірлеуді және олардың мемлекеттің, мүдделі тұлғалар мен білім алушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталуын көрсетеді.

7.2.2. ТжКБ ұйымы миссия мен стратегияның даралығы мен бірегейлігін көрсетуі тиіс.

7.2.3. ТжКБ ұйымы қолда бар ресурстарға (оның ішінде қаржылық, ақпараттық, кадрлық құрамға, материалдық-техникалық базаға), ҚР Еңбек нарығының және білім беру саясатының қажеттіліктеріне миссияның, пайымның, стратегияның барабарлығын қамтамасыз етуі тиіс.

7.2.4. ТжКБ ұйымы мүдделі тұлғалар топтарының өкілдерін, оның ішінде білім алушыларды, оқытушылар мен жұмыс берушілерді миссиясын, пайымын, стратегиясын қалыптастыруға, оның ішінде сапаны дамытуға қатысты тартуға тиіс.

7.2.5. ТжКБ ұйымы миссияны, пайымдауды, стратегияны қалыптастыру процестерінің ашықтығын көрсетеді.

7.2.6. ТжКБ ұйымы мүдделі тұлғаларды миссия мен стратегияның мазмұны және оларды қалыптастыру процестері туралы хабардар етуді қамтамасыз етеді.

7.2.7. ТжКБ ұйымы миссияны, пайымдауды, стратегияны қалыптастыру және оны іске асыру мониторингін тұрақты қайта қарау тетіктерін айқындауы тиіс.

7.2.8. Пайымдау, миссия мен стратегия өзара келісілуі тиіс.

7.2.9. ТжКБ ұйымы стратегиялық, тактикалық және жедел жоспарлау және пайымдау мен миссияға сәйкес ресурстарды бөлу процестерін жүзеге асырады.

7.2.10. ТжКБ ұйымы өз қызметі туралы ақпаратты жүйелі түрде жинайды, жинақтайды және талдайды және «нәтижелілік» пен «тиімділік» сияқты көрсеткіштер арқылы ТжКБ ұйымының стратегиясын іске асырудың табыстылығын бағалау үшін өлшеу, талдау процестерін әзірлеу және енгізу негізінде барлық бағыттар бойынша өзін-өзі бағалауды жүргізеді.

7.2.11 Стратегия негізінде ТжКБ ұйымы қызметтің жекелеген салалары мен процестері бойынша оны нақтылайтын құжаттарды әзірлеуі тиіс

8. «Басшылық және менеджмент» стандарты

8.1. Жалпы ереже

8.1.1. ТжКБ ұйымын басқару жүйесі пайымды, миссияны, стратегияны іске асыруға бағытталған.

8.1.2. Басшылық пен менеджмент сапасын бағалау:

8.1.2.1. алқалы басқару органдарының хаттамаларын, директордың бұйрықтарын, басқарушылық есептілікті талдау;

8.1.2.2. ТжКБ ұйымдарының қызметкерлері мен білім алушыларына, сондай-ақ мүдделі тараптарға сұхбат беру және сауалнама жүргізу;

8.1.2.3. ТжКБ ұйымының жоғары басшылығының кәсіби біліктілігінің сәйкестігін талдау және лауазымдық міндеттерді бөлу.

8.2 Бағалау критерийлері

8.2.1. ТжКБ ұйымын басқару мыналарды қамтуы тиіс:

8.2.1.1. процестер арқылы қызметті басқару;

8.2.1.2 жоспарлау, дамыту және үнемі жақсарту тетіктері;

8.2.1.3 ықтимал тәуекелдердің алдын алу, тәуекелдерді бағалау және осы тәуекелдерді төмендету жолдарын айқындау жүйесі;

8.2.1.4 есептілік процестерін құруды қоса алғанда, мониторинг;

8.2.1.5 анықталған сәйкессіздіктерді талдау, әзірленген түзету және алдын алу іс-қимылдарын іске асыру;

8.2.1.6 өзгерістердің тиімділігін талдау;

8.2.1.7 бөлімшелер қызметінің нәтижелілігі мен тиімділігін және олардың өзара іс-қимылын бағалау (өзін-өзі бағалау).

8.2.2. ТжКБ ұйымының құрылымы ұйымның даму стратегиясына сәйкес келуі тиіс.

8.2.3. ТжКБ ұйымы ұйымдастыру құрылымы мен басқару бойынша құжаттардың болуын қамтамасыз етуі тиіс.

8.2.4. ТжКБ ұйымдарында барлық негізгі бизнес-процестер құжатталуы тиіс.

8.2.5. ТжКБ ұйымы бизнес-процестерге жауаптылардың нақты айқындамасын, персоналдың лауазымдық міндеттерін бір мәнді бөлуді, алқалық органдар функцияларының аражігін ажыратуды көрсетуі тиіс.

8.2.6. ТжКБ ұйымы ақпараттандыру және кері байланыс жүйесінің болуын қамтамасыз етуі тиіс.

8.2.7. ТжКБ ұйымы алқалы органдар мен құрылымдық бөлімшелердің, жоғары басшылықтың қызметін бағалаудың кезеңділігін, нысандары мен әдістерін белгілеуге тиіс.

8.2.8. ТжКБ ұйымы жекелеген ББ басқару арқылы білім беру процесін басқаруды қамтамасыз етуі тиіс.

8.2.9. ТжКБ ұйымы ТжКБ ұйымының сапасын қамтамасыз етудің ішкі жүйесінің табысты жұмыс істеуін көрсетуі тиіс.

8.2.10. Маңызды фактор сертификатталған СМЖ болуы және оны үнемі жақсарту болып табылады.

8.2.11. Ақпараттық жүйелер мен дерекқорлардың болуы, ақпараттандыру үшін Интернет желісін пайдалану, порталдың және/немесе веб - сайттың болуы маңызды фактор болып табылады.

8.2.12. Алқалы басқару органдарының құрамына мүдделі адамдар (жұмыс берушілер, педагог қызметкерлер, білім алушылар) өкілдерінің қатысуы маңызды фактор болып табылады.

8.2.13. Тиісті мамандықтар бойынша оқу-әдістемелік бірлестіктермен (ОӘБ) өзара байланыс және өзара іс-қимылдың болуы маңызды фактор болып табылады.

8.2.14. Барлық деңгейлерде әлеуметтік әріптестермен, Кәсіптік оқыту жеткізушілерімен және басқа да тиісті мүдделі тараптармен ынтымақтастықтың болуы маңызды фактор болып табылады.

8.2.15. ТжКБ ұйымы мүдделер мен қатынастар жанжалдарын шешу тетіктерін сақтау/бұзу туралы ақпаратқа қолжетімділік және кері байланыс жүйесінің болуы, басқару органдарында қарау, тәртіптік органдар мен уәждемелік жүйенің тиімді қызметі арқылы көрсетуі тиіс.

8.2.16. ТжКБ ұйымы педагог қызметкерлердің, персонал мен білім алушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыру дәрежесін өлшеуді қамтамасыз етуі және өлшеу процесі шеңберінде анықталған кемшіліктерді жою дәлелдерін көрсетуі тиіс.

8.2.17. ТжКБ ұйымы білім алушылар, педагогикалық құрам, ата-аналар үшін

басшылар мен әкімшіліктің ашықтығы мен қол жетімділігінің дәлелдерін көрсетуі тиіс (білім беру ұйымы сайтындағы блогтар, жеке мәселелер бойынша ресми қабылдау сағаттары, e-mail қарым-қатынас және т.б.).

9. «Білім беру бағдарламалары» стандарты

9.1 Жалпы ереже

9.1.1. ББ іске асыру жұмыс берушілердің және кәсіби ресейлік стандарттардың, Worldskills стандарттарының талаптарына сәйкес келетін және еңбек нарығының қажеттіліктерін қанағаттандыратын (сондай-ақ цифрлық дағдылар, көптілділік) болашақ мамандардың базалық және кәсіби құзыреттерін қалыптастыруға бағытталған.

9.1.2. ТЖКБ ұйымы кадрлар даярлаудың әртүрлі тәсілдеріне және қолданылатын технологияларға (дуальді оқыту жүйесі, модульдік-құзыреттілік тәсіл, кредиттік технология, қашықтықтан оқыту технологиясы) қойылатын өз талаптарын айқындауы тиіс.

9.1.3. Білім беру бағдарламалары білім алушылардың жеке траекториялары мен мүмкіндіктерін есепке алу мүмкіндігін көздейді.

9.1.4. ББ сапасын бағалау келесілердің негізінде жүзеге асырылады:

9.1.4.1. оқу жоспарларын (тақырыптық жоспарларды), бағдарламалар мазмұнын, бағалау өлшемшарттарын және күтілетін оқу нәтижелерін, кестелерді, ББ іске асыруды регламенттейтін ішкі нормативтік құжаттарды талдау;

9.1.4.2. оқыту тәсілдері мен әдістемелерін талдау және білім алушылардың өзіндік жұмысын ұйымдастыру;

9.1.4.3. білім алушыларды, педагогикалық ұжымды және мүдделі тараптарды сұхбаттастыру және сауалнама жүргізу;

9.1.4.4. ТЖКБ ұйымдарында сабақтардың өткізілуін бақылау нәтижелері;

9.1.4.5. білім алушылардың білімі мен дағдыларын бағалауды талдау

9.2. Бағалау критерийлері

9.2.1 ТЖКБ ұйымы педагогикалық ұжым мен жұмыс берушілердің ББ - ны әзірлеуге және басқаруға, олардың сапасын қамтамасыз етуге, әртүрлі тәсілдерді (модульдік-құзыреттілік тәсілдемені және т.б.) пайдалана отырып қатысуына дәлелдемелер ұсынуы тиіс.

9.2.2ТЖКБ ұйымы оқу нәтижелеріне сәйкес түлектердің кәсіби құзыреттілігін қалыптастыруға бағытталған оқу пәндерін/модульдерін оқытудың мазмұнын, көлемін, логикасын айқындауы тиіс.

9.2.3ТЖКБ ұйымы білім алушылардың базалық және кәсіби құзыреттерін қалыптастыруға модульдердің/пәндердің әсерін көрсетуі тиіс.

9.2.4ТЖКБ ұйымы оқу жоспарлары мен бағдарламаларын жасау қисынын көрсетуі тиіс.

9.2.5 Пәндердің/модульдердің тізбесі мен мазмұны білім алушылар үшін қолжетімді болуы тиіс. Пәндер/модульдер барлық өзекті мәселелерді жан-жақты қамтуы тиіс.

9.2.6 ББ құрылымында мазмұны білім алушылардың жеке ерекшеліктерін, оның ішінде кәсіпкерлік бастамашылығы мен дағдыларын ескере отырып, базалық және кәсіптік құзыреттерін дамытуға ықпал етуі тиіс түрлі қызмет түрлерін көздеген жөн.

9.2.7 ТЖКБ ұйымы білім алушыларға тең мүмкіндіктерді, оның ішінде оқыту тіліне қарамастан қамтамасыз етуі тиіс.

9.2.8 Стейкхолдерлердің, оның ішінде жұмыс берушілер мен білім алушылардың мүдделерін ескере отырып, ББ-ның жаңартылуы маңызды фактор болып табылады

9.2.9 Білім беру бағдарламаларын меңгеру үшін пайдаланылатын Оқу жабдығы мен бағдарламалық құралдар тиісті салаларда қолданылатындарға ұқсас болуға және пайдалану кезіндегі қауіпсіздік талаптарына жауап беруге тиіс.

9.2.10 ТЖКБ ұйымы ББ – ның иелігіндегі ресурстардың-аудиториялардың, зертханалардың, компьютерлік жабдықтар мен бағдарламалық қамтамасыз етудің, қаржы ресурстарының, кәсіптік практика мен жұмысқа орналастыру жүйесінің, оқу құралдары мен материалдардың және т. б. жеткіліктілігі мен қазіргі заманғы жүйелі талдаудың тиімділігін көрсетуі тиіс

9.2.11 ББ іске асыру үшін ТЖКБ ұйымы практиктерді тартуға және олар оқытатын пәндердің үлесін айқындауға тиіс.

9.2.12 ТЖКБ ұйымы білім алушылардың білімін бағалаудың объективтілігін және кәсіптік құзыреттерінің қалыптасу дәрежесін, оларды бағалау құралдары мен тетіктерінің, оның ішінде критериалды бағалауды пайдалана отырып, ашықтығы мен барабарлығын қамтамасыз етуі тиіс.

9.2.13 ТЖКБ ұйымы ББ сапасын ішкі бағалау және сараптау тетігін, сондай-ақ оларды жетілдіру үшін кері байланысты қамтамасыз етуі тиіс.

9.2.14 ТЖКБ ұйымы білім алушылар үшін пәндер/модульдер бойынша құрылымдалған, ұйымдастырылған ақпараттың барынша мүмкін болатын санына қол жеткізуді қамтамасыз етуі тиіс: мысалы, таныстыру материалдары, лекциялар конспектісі, міндетті және қосымша әдебиет, практикалық тапсырмалар және т. б.

9.2.15 Оқытудың белсенді әдістері мен оқытудың инновациялық әдістерін енгізу және олардың тиімділігі маңызды фактор болып табылады.

9.2.16 ТЖКБ ұйымы білім беру процесі мәселелері бойынша білім алушыларға жеке көмек көрсету және консультация беру жүйесінің болуын және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етуі тиіс.

10 «Педагогикалық ұжым және оқытудың тиімділігі» стандарты

10.1 Жалпы ереже

10.1.1 Педагогикалық ұжымды қалыптастыру және дамытудың кадрлық

саясаты:

10.1.1.1 жауапкершілікті, лауазымдық міндеттерді және біліктілік талаптарын айқындайды;

10.1.1.2 ТжКБ ұйымдарының педагогикалық ұжымын, әкімшілік-басқару персоналын және қызметкерлерін дамытуға және олардың біліктілігін арттыруға бағытталған іс-шараларды қамтиды;

10.1.1.3 персоналды басқару құрылымын және оның дамуын, оның ішінде кадрларды іріктеу жүйесін реттейді;

10.1.1.4 педагогикалық ұжым мүшелері біліктілігінің ББ қажеттіліктеріне сәйкестігін қамтамасыз етеді;

10.1.1.5 қызметкерлерді ынталандыру, жаңа қызметкерлерді бейімдеу, қызметкерлерді аттестаттау және оларға қатысты тәртіптік шараларды қолдану тетіктерінің жұмыс істеуін, оларды жұмыстан босату рәсімдерін қамтамасыз етеді;

10.1.1.6 қызметкерлердің этикалық мінез-құлық қағидаларын қамтиды;

10.1.2 Осы стандарттың критерийлеріне сәйкестікті бағалау:

10.1.2.1 лауазымдық міндеттерді, құқықтарды, жауапкершілікті, кәсіби даму мен біліктілікті арттыруды, ынталандыру, бейімдеу, жұмыстан босату жүйесін және басқа да кадр мәселелерін айқындайтын құжаттарды талдау;

10.1.2.2 педагогикалық ұжыммен, қызметкерлермен және басшылықпен сұхбаттасу;

10.1.2.3 ТжКБ ұйымындағы этикалық мінез-құлық, корпоративтік мәдениет туралы деректер негізінде жүзеге асырылады.

10.2 Бағалау критерийлері

10.2.1. ТжКБ ұйымы педагогикалық ұжымның біліктілік талаптарына және ББ ерекшелігіне сәйкестігін қамтамасыз етуі тиіс.

10.2.2. ТжКБ ұйымы ББ қажеттіліктерін талдау негізінде кадрларды іріктеуді көрсетуі тиіс.

10.2.3. ТжКБ ұйымы жұртшылық үшін педагогикалық ұжым туралы мәліметтердің қолжетімділігін көрсетуі тиіс.

10.2.4. ТжКБ ұйымы басшылықтың қол жетімділігі және барлық кадрлық рәсімдердің ашықтығы қағидатының сақталуын көрсетуі тиіс.

10.2.5. ТжКБ ұйымы педагогикалық ұжым қызметінің мониторингін, педагогтердің құзыреттілігін жүйелі бағалауды, оқыту сапасын кешенді бағалауды қамтамасыз етуі тиіс.

10.2.6. Мұғалімнің жұмыс жүктемесіне әртүрлі қызмет түрлері кіруі керек.

10.2.7. ТжКБ ұйымы педагогтардың жоспарланған жүктеменің барлық түрлерін орындауының дәлелдерін көрсетуі тиіс.

10.2.8. ТжКБ ұйымы біліктілікті арттыру жүйесінің, кәсіпорындардағы тағылымдаманың, педагогикалық ұжымның және әкімшілік - басқару персоналының кәсіби және тұлғалық дамуының болуын көрсетуі тиіс.

10.2.9. ТжКБ ұйымы жас педагогтердің жаңа буынын тәрбиелеу және кадр резервін қалыптастыру үшін тәлімгерлік жүйесін дамыту бойынша мақсатты іс-

қимылдарды қамтамасыз етуі тиіс.

10.2.10. ТжКБ ұйымы педагогикалық ұжымның қанағаттанушылығына мониторингті қамтамасыз етуі тиіс.

10.2.11. ТжКБ ұйымы педагогикалық ұжымның мамандану саласындағы практикалық қызметке тартылуын көрсетуі тиіс.

10.2.12. ТжКБ ұйымы педагогикалық ұжым мүшелерінің ат - құзыреттілігі мен цифрлық дағдыларын, оқытудың инновациялық интерактивті әдістері мен нысандарын қолдануды көрсетуі тиіс, сондай-ақ жалпы кәсіптік және арнайы пәндерді ағылшын тілінде оқыту маңызды фактор болып табылады.

10.2.13. Педагогикалық ұжымның қоғам өміріне қатысуы маңызды фактор болып табылады.

10.2.14. Білім алушыларды жұмысшы кәсіптері бойынша кәсіби шеберлік конкурстарына, оның ішінде Worldskills чемпионаттарына дайындауға тартылатын мамандардың (педагогтардың) өзара іс-қимыл тетіктерінің болуы және кәсібилігін арттыру маңызды фактор болып табылады.

11. «Білім алушылар» стандарты

11.1 Жалпы ереже

11.1.1 ТжКБ ұйымы білім алушылар контингентін қалыптастыру саясатын және оның рәсімдерінің ашықтығын көрсетуі тиіс.

11.1.2 ТжКБ ұйымы базалық және кәсіптік құзыреттерді қалыптастыруға жәрдемдесетін, сондай-ақ білім алушылардың жеке қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескеретін оқыту ортасын құрады.

11.1.3 ТжКБ ұйымы білім алушылардың ББ тиімді игеруі үшін, оның ішінде «Өмір бойы оқыту» тұжырымдамасы шеңберінде жағдай жасайды.

11.1.4 Осы стандартты бағалау мыналардың негізінде жүзеге асырылады:

11.1.4.1. білім беру процесін регламенттейтін ішкі нормативтік құжаттарды талдау (тізімдемелер, өндірістік және теориялық сабақтар журналдары және т. б.)

11.1.4.2. жеке істерді, бұйрықтарды талдау;

11.1.4.3. оқу процесін ақпараттық сүйемелдеуді қоса алғанда, оқыту саласын зерттеу;

11.1.4.4. білім алушыларға сауалнама жүргізу және сұхбаттасу.

11.1.4.5. ТжКБ ұйымдарында сабақтардың өткізілуін және білім алушылардың тартылуын бақылау нәтижелері.

11.2 Бағалау критерийлері

11.2.1 ТжКБ ұйымы білім алушылар контингентін қалыптастыру саясатын және оның рәсімдерінің ашықтығын көрсетуі тиіс.

11.2.2 ТжКБ ұйымы білім алушылардың мамандық (біліктілік) бойынша практикалардың барлық түрлерінен өту мүмкіндігін қамтамасыз етуі және білім алушылардың, кәсіпорындар басшыларының және жұмыс берушілердің, оның

ішінде білім алушылардың алған дағдыларына/біліктеріне қатысты қанағаттануына мониторинг жүргізуі тиіс.

11.2.3 Оқу процесінде студенттерді кәсіби сертификаттау мүмкіндігі маңызды фактор болып табылады.

11.2.4 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларға қолдаудың болуы маңызды фактор болып табылады.

11.2.5 ТжКБ ұйымы түлектерді жұмысқа орналастырумен қамтамасыз етуге және түлектермен байланысты қолдауға барынша күш салуы тиіс.

11.2.6 Жұмысқа орналастыру мониторингі және түлектердің кәсіби қызметі (мансапты басқару жүйесі) маңызды фактор болып табылады.

11.2.7 ТжКБ ұйымы ТжКБ ұйымының қызметіне білім алушылардың қанағаттануын мониторингтеу тетігін құруы тиіс.

11.2.8 ТжКБ ұйымы білім алушылардың білімін бағалау нәтижелері туралы ақпаратты жедел ұсынуды қамтитын кері байланыс жүйесінің жұмыс істеуін көрсетуі тиіс.

11.2.9 Білім алушылардың тиісті құзыреттер бойынша кәсіби шеберлік конкурстарына және/немесе Worldskills чемпионаттарына қатысуы маңызды фактор болып табылады.

12 «Қаржы» стандарты

12.1 Жалпы ереже

12.1.1 ТжКБ ұйымы тұрақтылық, тиімділік, нәтижелілік, басымдық, ашықтық, жауапкершілік, өкілеттіктерді табыстау, ТжКБ ұйымын қаржыландыру жүйесінің аражігін ажырату және дербестік қағидаттарын іске асыру дәрежесін көрсетеді.

12.1.2 Қаржылық тұрақтылықты бағалау қаржылық есептілікті (бухгалтерлік баланс, кірістер мен шығыстар туралы есеп) талдау, сондай-ақ бухгалтерлік есеп және қаржылық талдау қызметінің қызметкерлерімен, ТжКБ ұйымы бөлімшелерінің басшыларымен және мүдделі тұлғалармен сұхбат негізінде жүзеге асырылады.

12.2 Бағалау критерийлері

12.2.1. ТжКБ ұйымы ТжКБ ұйымындағы қаржылық ағындарды дамыту және басқару стратегиясының келісімділігін көрсетуі тиіс.

12.2.2 ТжКБ ұйымы ТжКБ ұйымының бюджетін жоспарлауды, қысқа мерзімді және орта мерзімді жоспарлардың болуын көрсетуі тиіс.

12.2.3. ТжКБ ұйымы қаржылық менеджменттің формализацияланған саясатының бар екендігін көрсетуі тиіс.

12.2.4.ТжКБ ұйымы Ішкі аудит жүйесінің болуын және сыртқы, тәуелсіз аудитті тұрақты жүргізу нәтижелерін көрсетуге тиіс.

12.2.5.ТжКБ басшылығы білім беру ұйымының қаржылық тұрақтылығы мен өміршеңдігін дәлелдеуі тиіс.

12.2.6 ТжКБ ұйымында оның қызметінің алуан түрлерін қаржылық қамтамасыз етудің барабарлығын бағалау тетігі болуы тиіс.

12.2.7 ТжКБ ұйымы бюджетті бөлудің ашықтығын және оның тиімділігін қамтамасыз етуі тиіс.

12.2.8 ТжКБ ұйымдарында қаржылық есептіліктің тиімді тетігі болуы тиіс.

13 «Ресурстар: материалдық-техникалық және ақпараттық» стандарты

13.1 Жалпы ереже

13.1.1.1 Материалдық-техникалық және ақпараттық ресурстарды үнемі жақсарту білім беру сапасын қамтамасыз етудің факторы және ТжКБ ұйымының орнықты дамуының кепілі болып табылады.

13.1.1.2 Материалдық-техникалық және ақпараттық ресурстарды қоса алғанда, оқыту ортасы ТжКБ ұйымы іске асыратын мәлімделген миссияға, стратегияға, білім беру бағдарламаларына сәйкес келуі тиіс.

13.1.1.3 ТжКБ ұйымы оқыту және жұмыс істеу үшін қолайлы жағдайлар жасауды қамтамасыз етуі тиіс.

13.1.1.4 Материалдық-техникалық және ақпараттық ресурстардың сапасын бағалау:

13.1.1.4.1 кітапхана ресурстарының (кітап қорының) барабарлығына сәйкестігін, жоғары жылдамдықты байланыстың, автоматтандырылған ақпараттық жүйенің, зертханалық және оқу жабдығының, бағдарламалық құралдардың болуын талдау;

13.1.1.4.2 ТжКБ ұйымының материалдық-техникалық және ақпараттық ресурстарын зерттеу, білім алушылармен, педагогикалық ұжыммен және мүдделі тараптармен сұхбаттасу және сауалнама жүргізу.

13.2 Бағалау критерийлері

13.2.1 ТжКБ ұйымы инфрақұрылымның оның қызметінің ерекшелігіне сәйкестігін көрсетуі тиіс. Аудиториялар, оқу сыныптары, зертханалар, коммуникациялық және компьютерлік жабдықтар және басқа да үй-жайлар қазіргі заманғы талаптарға сәйкес келуге тиіс.

13.2.2 ТжКБ ұйымы бюджетті жоспарлау мен бөлуде түзету үшін материалдық-техникалық ресурстардың және ақпараттық қамтамасыз етудің даму серпініне, бағалау нәтижелерін пайдалану тиімділігіне бағалау жүргізуі тиіс.

13.2.3 ТжКБ ұйымында оқу ортасы құрылуы тиіс, оған мыналар кіреді:

13.2.3.1 білім алушылар мен педагогикалық ұжымды технологиялық қолдау;

13.2.3.2 академиялық қолжетімділік - білім алушылар дербестендірілген білім беру ресурстарына қол жеткізе алады;

13.2.3.3 академиялық кеңестер - білім алушыларға көмектесетін білім беру ресурстары бар;

13.2.3.4 кәсіптік бағдарлау - білім алушылар мансаптық жолдарды (мансапты басқару жүйесі) таңдауға және қол жеткізуге көмек көрсететін дербестендірілген білім беру ресурстарына қол жеткізе алады;

13.2.3.5 қазіргі заманғы техникалық оқу құралдарымен жабдықталған аудиториялардың қажетті саны: оқу зертханалары, қазіргі заманғы оқу-жаттығу полигондары, қазіргі заманғы жабдықтармен жарақталған, іске асырылатын ББ, санитарлық - эпидемиологиялық нормалар мен талаптарға сәйкес келетін;

13.2.3.6 компьютерлік сыныптардың, оқу залдарының, мультимедиялық, лингафондық және әдістемелік кабинеттердің қажетті саны, олардағы отырғызу орындарының саны;

13.2.3.7 оқыту тілдері бөлінісінде кітап қоры, оның ішінде қағаз және электрондық жеткізгіштердегі оқу және әдістемелік әдебиет, мерзімді басылымдар қоры;

13.2.3.8 цифрлық білім беру және интернет - ресурстарға еркін қол жеткізу.

13.2.4 ТжКБ ұйымы оқу процесіне ақпараттық технологияларды енгізу дәрежесін анықтауы, педагогикалық ұжым мүшелерінің оқытудың инновациялық технологияларын, оның ішінде АКТ негізінде пайдалануы мен әзірлеуіне мониторинг жүргізуі тиіс.

13.2.5 ТжКБ ұйымы ТжКБ ұйымының миссиясын, стратегиясын, мақсаттары мен міндеттерін, білім беру ұйымының қызметін жақсарту үшін оны пайдалану тиімділігін көрсететін веб - ресурстың бар екендігін көрсетуі тиіс.

13.2.6 Оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді ашық қолжетімділікте орналастыру кезінде авторлық құқықтарды сақтау маңызды фактор болып табылады;

13.2.7 Қызметкерлердің, педагогикалық ұжымның және білім беру процесінде және ТжКБ ұйымының қызметінде білім алушылардың цифрлық және ақпараттық-коммуникациялық технологияларды игеруі және пайдалануы үшін жағдай жасау маңызды фактор болып табылады.

14 Өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

14.1 Өзгерістер мен толықтырулар одан әрі жетілдіру мақсатында қолданыстағы аккредиттеу стандартына енгізіледі.

14.2 Стандартқа өзгерістер мен толықтырулар енгізуді АРТА жүзеге асырады.

14.3 Қолданыстағы стандарттарға өзгерістер мен толықтыруларды білім беру ұйымдары және басқа да мүдделі органдар бастамашылық еткен жағдайда, ұсыныстар мен ескертулер АРТА-ға жіберіледі.

14.4 АРТА белгіленген тәртіпте келіп түскен ұсыныстар мен ескертулердің негізділігі мен мақсаттылығына сараптама жүргізеді.

14.5 Қолданыстағы аккредиттеу стандарттарына өзгерістер мен толықтырулар олар мақұлданғаннан кейін жаңа редакциядағы АРТА директорының бұйрығымен өзгертулермен немесе қолданыстағы стандартқа қосымша кітапша түрінде бекітіледі.

Библиография

- [1] Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III «Білім туралы» Заңы
- [2] Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 9 қарашадағы № 603-II «Техникалық реттеу туралы» Заңы.
- [3] Жоғары білімнің Еуропалық кеңістігінде сапаны қамтамасыз ету жүйелерінің стандарттары мен нұсқаулықтары. Жоғары білім берудегі сапаны қамтамасыз етудің Еуропалық қауымдастығы. 2006, Астана, ҚР БҒМ ҰАО, 36 б.
- [4] Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, ENQA, 2009, Helsinki, 3rd edition.
- [5] Quality Procedures in the European Higher Education Area and Beyond - Second ENQA Survey, ENQA, 2008, Helsinki.
- [6] Инженерия, информатика, сәулет, жаратылыстану ғылымдары, математика саласындағы дәрежені бере отырып, білім беру бағдарламаларын аккредиттеудің жалпы критерийлері салалар бойынша бөлек немесе әртүрлі мамандықтардың комбинациясында, инженерия, информатика/ компьютерлік ғылымдар, жаратылыстану ғылымдары және математика саласындағы дәрежені бере отырып, білім беру бағдарламаларын аккредиттеу агенттігі (ASIIN), Дюссельдорф (Германия), 2012 ж., 55 бет.
- [7] Criteria for accrediting Engineering technology programs, ABET, 2012, Baltimore.
- [8] Accrediting standards, ACEJMC, 2006.
- [9] Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы №414-V Еңбек кодексі.
- [10] Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 15 ақпандағы № 636 «Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспары» Жарлығы
- [11] Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 24 шілдедегі № 460 «Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016 - 2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы» қаулысы.
- [12] Қазақстан Республикасының Президенті Н.Назарбаевтың 2017 жылғы 31 қаңтардағы «Қазақстанның Үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты Қазақстан халқына Жолдауы.
- [13] Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 «Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Бұйрығы.
- [14] Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 «Білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» Бұйрығы.
- [15] Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 1 қарашадағы № 629 «Аккредиттеу органдарын, оның ішінде шетелдік аккредиттеу органдарын тану және тізілімді қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы» Бұйрығы.

